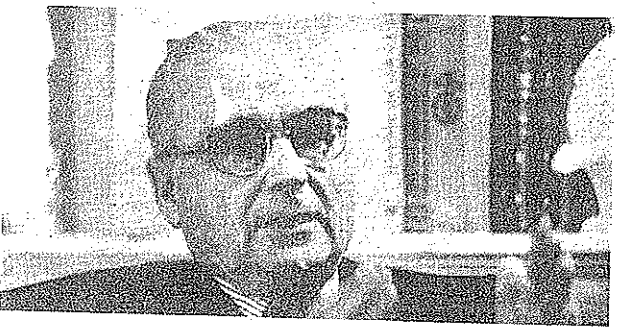

EL "GENERAL - PRESIDENT"

TORNA A DIR "NO"

(Aina Moll)

En el darrer ple de la Diputació, el President senyor Coll de San Simon llançà un d'aquells "NO" als quals ens té acostumats. L'ocasió l'hi donà el Diputat senyor Casanovas, sol·licitant que s'autoritza l'ús del català en el capítol de "precs i preguntes" dels plens. De la negativa del President i de les raons amb què la justificà, destacam aquests fets (extrets de les ressenyes de l'acte publicades pels diaris de Ciutat):

1. El President S'EXPRESSA EN CATALA PER A NEGAR L'US DEL CATALA.

2. Les raons adduïdes foren aquestes:

"L'Estat (?) té prou coneixement de causa per a saber què resulta més convenient".

"Allò que no podem fer és DEMANAR LA COOFICIALITAT PER QUE L'HAD E M A N A D A CATALUNYA, AMB LA QUAL NO TENIM RES A VEURE".

"Més prest o més tard, la cooficialitat acabarà per imposar-se, tant si la Diputació la demana com si no".

"Un aspecte de la cooficialitat que mereix recolzament és que els mallorquins, menorquins, sibilencs i formenterers pugui parlar perfectament el castellà, cosa que molts no són capaços de fer".

3. Quan el Secretari va acudir a ajudar-lo, llegint un decret que diu que "les llengües vernacles no poden ésser utilitzades en actes oficials, sinó únicament en privat", el President digué, en castellà, i somrient: "Entonces, señor secretario, USTE NO HA O I D O N A D A Y NOSOTROS NO HEMOS DICHO NADA", i aixecà la sessió.

Els responsables de LA COLUMNA DE FOC ens hem divertit molt llegint la ressenya d'aquest ple, i hem tengut la temptació d'adreçar-nos en to de broma als diferents protagonistes de l'acte. Però com que el tema mereix ésser tractat amb serietat, hem decidit prescindir de la broma fàcil, i dir-los:

A) AL PRESIDENT, SENYOR COLL DE SAN SIMON:

La Columna de Foc APLAUDEIX SENSE RESERVES la seva actuació de l'altre dia, que és perfectament congruent amb la seva actitud política general: un home que ha votat NO a la reforma política del Govern Suárez perquè la troba excessiva, no podia dir SI a l'ús del català a la casa que ell regeix.

D'altra banda, creim que aquesta és la postura que el poble de Mallorca desitja de vostè. Nosaltres, almenys, NO TENIM CAP GANA DE VEURE'L PRESIDENT EN CATALA UNA SESSIO DE LA DIPUTACIO. Desitjant, això sí, que la persona que, elegida pel poble, vengui a ocupar el seu lloc, faci ús exclusiu de la nostra llengua en els actes oficials, i que aquesta postura seva sigui una simple manifestació del seu esperit democràtic.

També estam d'acord amb dues de les afirmacions de vostè:

1. LA COOFICIALITAT S'IMPOSARÀ, tant si la Diputació la demana com si no (i estam segurs que ho farà en forma plena, amb NORMALITZACIO ABSOLUTA DE L'US PUBLIC DE LA nostra llengua, no en forma de "bilingüisme" vergonyant).

2. És interessant que els illencs puguin parlar bé el castellà (però si vostè mateix reconeix que aquest no és el cas actualment, malgrat 40 anys d'ensenyament del castellà com a llengua única als dits illencs, és cosa de pensar que tal vegada el parlarien millor si haguessin après primer la llengua pròpia, i després el castellà com a llengua nova: des d'ara li asseguram que és així, i confiam que les circumstàncies faran possible demostrar-ho).

En canvi, ens sembla perfectament ridícul que afirmi que "no tenim res a veure amb Catalunya", quan és de tota evidència que tenim en comú la llengua, la cultura, la major part dels avantpassats, i fins i tot un munt de relacions burocràtiques actuals: per exemple, mentre no tinguem la tan desitjada Universitat pròpia, formam part del "Districte Universitari de Catalunya i Balears". (Per cert que fa pocs dies VA ESSER DECLARADA SOLEMNEMENT LA COOFICIALITAT DEL CATALA A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA, i per tant és de suposar que també tots els centres docents que en depenen).

B) ALS DIPUTATS:

Si vostès estan d'acord amb la postura del senyor Coll, de refus de tot canvi cap a una autèntica democràcia, és evident que han de recolzar el seu President i no fer ús del català a la Diputació.

Però si no és així, els pregam que tinguin en compte aquests fets: 1. El President Suárez va proclamar explícitament el seu desig de normalitzar la vida oficial allò que a nivell de carrer és normal, i en la seva darrera allocució amb motiu dels atemptats digué literalment: "del reconocimiento a la peculiaridad y personalidad de las regiones, TODO". 2. Fa poques setmanes, un reial decret reconeixia oficialment l'Institut d'Estudis Catalans, basant-se en "el reconocimiento de la labor desarrollada hasta ahora".

Ara bé, no pot donar-se TOT el reconeixement de la personalitat de les regions. (i consti que no renunciem a sentir un dia

el mateix Suárez parlant de "nacionalidades", amb consciència que això no representa cap perill per a la integritat de l'Estat), sense reconèixer plenament el dret de les llengües "vernacles" al seu ús oficial en tota ocasió. I si l'Institut d'Estudis Catalans no hagués duit endavant la seva feina, prescindint del "detall" de no estar legalitzat, ara no hi hauria hagut "labor desarrollada" on recolzar el reconeixement oficial.

Per tant, SI VOSTES CREUEN QUE HEM DE RECLAMAR el nostre dret a l'ús oficial de la nostra llengua, ELS DEMANAM QUE L'USIN DES D'ARA en els plens com la cosa més natural del món. I si el secretari "no oye nada", ja ho sentiran els periodistes, i donaran compte al poble de les deliberacions de vostès. Així quedarà normalitzat a la Diputació allò que és normal al carrer.

C) AL SENYOR CASANOVAS li volem agrair que hagi plantejat la qüestió contribuint així a "clarificar" la situació davant el poble de les Illes.

P.S.— No voldríem que ningú pensés que convidam els diputats illencs a la "subversió". Els demanam simplement que adoptin una actitud que és normal en l'actual situació pre-democràtica, en què les normes legals han quedat desfasades: Teniu en compte que els partits polítics oficialment il·legals celebren congressos dels quals es dona notícia en els mitjans oficials de difusió, i on participen personalitats estrangeres que són rebudes pel Rei i pel President del Govern. I també que ja fa temps que nombroses corporacions oficials catalanes usen la nostra llengua en els seus debats, i que el fet ha estat publicat repetides vegades, sense que mai cap nota de les autoritats governamentals hagi fet constar que tal cosa no està permesa.

SI QUE HI TENIM DRET PER AINA MOLL

L'Ajuntament de Ciutadella va acordar fa poc en una de les seves sessions, "sol·licitar del Govern de sa Majestat la declaració de la cooficialitat de la llengua catalana també per a les Illes Balears i la resta dels Països Catalans". (Vull donar-ne les gràcies al Consistori —per l'exemple que ha donat als altres ajuntaments illencs—, i d'una manera especial al batle senyor Casanovas, que amb aquesta moció i amb la seva intervenció en el darrer ple de la Diputació m'ha donat motius de sentir-me orgullós d'ésser ciutadellenc).

Resulta que la moció parlava inicialment de demanar tal declaració per a "les Illes Balears i el País Valencià", i així es va donar la notícia en els mitjans de comunicació, cosa que va donar lloc a la protesta de diverses personalitats oficials valencianes, que demanaven explicacions d'aquesta "ingerència de l'Ajuntament de Ciutadella en els assumptes valencians". També n'hi hagué, com el director de la Biblioteca "Gabriel Miró" d'Alacant, que demanaren al senyor Casanovas que els aclarés "des de quan València és país català".

Com molt bé deia la moció presentada pel senyor Casanovas al Consistori, "és UN FET CIENTIFICAMENT RECONEGUT la unitat lingüística del Principat de Catalunya, la Catalunya francesa, el País Valencià i les Illes Balears". No fa gaire temps que diversos membres de la "Real Academia Española" —entre ells el seu president— es pronunciaren públicament sobre aquest fet científic, per sortir al pas de les maniobres de certs valencians castellanistes que intenten introduir la confusió entre el públic de València. Per tant, el senyor Casanovas no té cap necessitat d'aclarir res al senyor Director de la Biblioteca: aquest és el culpable de la seva ignorància sobre aquest punt, i a ell li toca informar-se degudament.

D'altra banda, tampoc no hi ha cap motiu de presentar disculpes als batles valencians per la "ingerència" en els seus assumptes. No hi ha tal ingerència. TENIM PERFECTE DRET a reclamar que la NOSTRA llengua sigui oficial també a València (i deixau-me dir novament que és cert que tenim també, no sols el dret, sinó fins i tot el DEURE, de reclamar-ho per a totes les terres de l'Estat espanyol). Hem d'exigir que aquesta llengua nostra, tan maltractada fins ara, vegi reconegut el seu dret a un ple desenvolupament, i això no serà mai realitat si la cooficialitat es limita a Catalunya, o a Catalunya i les Illes. Tenim perfecte dret a considerar que els grans escriptors valencians que han cultivat la NOSTRA llengua, com Ausiàs March i altres clàssics, o com els actuals Joan Fuster o Vicent Andrés Estellés, són escriptors NOSTRES, i que els grans escriptors mallorquins com Ramon Llull, o com Joan Alcover i Costa i Llobera, formen part del patrimoni cultural dels valencians.

Consti que l'Ajuntament de Ciutadella no demanava que els valencians fossin obligats a usar la seva llengua, sinó que els fos oficialment reconegut el dret a fer-ho. Aquest dret és reivindicat amb fermesa creixent per amplis sectors del País Valencià, que veuen els seus esforços sistemàticament boicotejats per les mateixes "forces vives" que s'han permès ara, en nom del poble valencià, demanar explicacions al batle ciutadellenc.

Es d'esperar que l'exemple dels "ajuntaments pioners" en l'exigència de l'ús oficial de la nostra llengua serà amplemunt seguit pels altres ajuntaments de les Illes, i que el poble illenc els donarà suport, recolzant unànimement la petició que l'Obra Cultural Balear i el Congrés de Cultura Catalana han obert, amb recollida de firmes dels ciutadans. I que quedarà clar que volem l'ús oficial del català també a València, no per desig d'ingerència en els assumptes dels valencians, sinó perquè TENIM DRET A EXIGIR que l'ús oficial de la nostra llengua sigui reconegut —i exercit prioritàriament— en tota la seva extensió geogràfica natural. I ja veureu com seran nombrosos els valencians que consideraran la nostra postura com una manifestació natural de la germanor dels nostres dos "països" en el pla lingüístic i cultural.

LLORENÇ VILLALONGA...

(Ve de pág. anterior)

Res no traïx, emperò, la mesurada distinció del seu viure, el silenci que olega implacablement qualsevol emoció excessiva.

Hi ha, a més, en aquesta novel·la —i això la relaciona amb les tradicions de la literatura mallorquina— una profunda poesia del paisatge. I, en dir paisatge, ens referim a l'atmosfera dins la qual l'estranya parella protagonista viu la seva tragèdia sense convulsions. Es tracta de detalls aïllats, insinuats només a trets molt breus; suficients, tanmateix, per situar l'episodi en un clima que és també protagonista i que defineix un temps i un lloc precisos, inconfusibles. Aquests detalls, aquests breus instants en què Llorenç Villalonga es complau evocant un cel de tardor a través de les finestres d'un saló blau i daurat, la presència de la nit a l'entorn del casal il·luminat pel foc de la llar, o una albarda muntanyenca —"moment tan indecís que contorbava l'ànima"—, ens poden fer pensar en algunes delicadeses neoclàssiques de Costa i Llobera, en la patètica desolació dels jardins de Joan Alcover en els paisatges hivernals i crepusculars de Miquel Ferrà; al cap i a la fi, en una constant il·lustre i tòpica de l'Escola

Mallorquina. Vet aquí una altra de les curioses paradoxes del nostre novel·lista.

A partir dels anys seixanta, Llorenç Villalonga ha publicat una sèrie prou copiosa de novel·les i narracions de valor desigual, però mai no mancades d'interès. Cal destacar LES TEMPTACIONS (titulada MME. DILLON en la seva versió castellana i L'HEREVA DE DONYA OBDULIA en la primera edició catalana), LA "VIRREYNA" i EL MISANTROP. A part d'això, ha escrit també un teatre de qualitat excel·lent que només en ben comptades ocasions ha tingut accés als escenaris. Entre les seves obres dramàtiques més considerables figuren FAUST —publicada el 1956 i estrenada a Barcelona el 1962 amb el títol de BEARN—, que constitueix una admirable síntesi escènica de la primera part de la seva gran novel·la, i les tragèdies FEDRA i AQUILLES O L'IMPOSSIBLE. Mereixen també ésser tingudes en compte algunes de les peces breus reunides en el volum DESBARATS (1965), on la sátira s'expressa a través del grotesc i de l'absurd.